A°. 1838. N°. 29.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 6 Maart.

Weigering der buitengewone aanvraag voor Oorlog.

Men heeft weder van wege de regering eene nieuwe aanvrage van eenig e millioenen, tot dekking der buitengewone kosten, welke onze buitenmatige voet van oorlog medebrengt. Die voet van oorlog, dat bestendigen van onzen tegenwoordigen toestand, welke onze financiën uitput en de nätie met een bankroet bedreigt, wordt hoe langer hoe sterker afgekeurd. De regering evenwel schijnt het op eene weigering der kamer te willen laten aankomen. Zij kan gelijk hebben; zij kan meenen, dat redeneringen zonder eene weigerende stem niets anders zijn dan ijdele woordenpraal, ten toon gespreid om zich eene gemakkelijke populariteit te verwerven. Zij kan, trotsch op voorstellen die men niet durft verwerpen, waartegen men slechts spreken durft, daarop neerzien, denkende *Lengua sin manos, cuemo osas hablar*....

Maar de tongen zijn begonnen te toonen, dat zij ook handen hadden. »Wij weten, dat wie zich zelven niet helpt, door anderen niet geholpen wordt" zeide, een jaar geleden, de edele heer SCHIMMELPENNINCK, bij gelegenheid dat hij de buitengewone aanvraag bestreed. »Wij weten dat onze quasi-vrienden niets meer voor ons verkiezen te doen en de andere het evenmin zullen. En zullen wij dan, onbezorgd voor uitering, en voor al de nadeelen van eenen transitoiren toestand, passief het *status quo* bestendigen tot dat de mogendheden, die als scheidslieden optraden, bij veranderde stemming, te rade worden, om onze zaak nader te behandelen? *Zoo neen, bestaat er maar één middel om te toonen, dat wij er anders over denken, dat wij iets meer werkdadigs verlangen, om de afscheiding van België te voltooijen; het is de afstemming van eenen financiëlen maatregel, die strekt om in het buitengewone te voorzien.*"

Wat niettegenstaande al de herhalingen der regering, dat zij steeds hakende naar beëindiging daartoe voortdurend onderhandelde, schijnen die herhalingen, versterkt zelfs door de mysteriën der committé's, aan de vertegenwoordigers niet veel afdoender te zijn voorgekomen dan aan ons. Immers de heer LUZAC, die toch nooit van overdrijving of oppositie-zucht werd beschuldigd, zeide ook toen reeds: »Ik zal over den staatkundigen toestand en de noodzakelijkheid, om ten spoedigste uit denzelven te geraken, nu niet in bijzondere discussiën treden; ik geloof dit voor mij te meer te kunnen nalaten, daar mijne denkwijze daaromtrent genoegzaam bekend is, en ik nooit geschroomd heb als mijne overtuiging te kennen te geven, dat de regering in deze eene meer actieve rol behoorde te spelen, en niet zoo lijdelijk moest blijven uitzien en wachten op de hulp en bijstand van hen, die voor zich zelven geene dadelijke behoefte gevoelen, om hulp en bijstand te verleenen; van hen, die nog jaren lang ons zeer stillekens in dezelfde gedrongene positie kunnen laten, waarin alle die diplomatische documenten, welke nu reeds drie lijvige 8°. boekdeelen vullen, ons verwikkeld hebben."

In dien zelfden geest uitte zich de meerderheid der kamer, waaronder velen, die, ofschoon toen nog niet tegen de aanvrage willende stemmen, stellig verklaarden hunne stem voor de laatste maal aan dezelve te geven. Zoo ver ging de ontevredenheid tegen de buitengewone oorlogskosten en de volharding, dat zelfs de heer FRETS meende er tegen te moeten spreken! De heer VAN ASCH VAN WYCK had er toch nog iets voor weten te zeggen; de heer HOOFT hield het hoofd uitgerekt boven water; de heer DE BONNEY had naar bescheidenheid gevoeld; de heer SCHIMMEL CURTIUS meende zich slechts bevoegd om het gevraagde nog voor dit jaar in te stemmen. Doch de heer FRETS! De heer FRETS sprak: »Met mijne toestemming aan de begrooting te geven, bedoel ik af te zien van alle uitzigten, die men langer dan dit jaar nog hebben zou, en waarvan de grond zou liggen in eene blijvende onderstelling van regtvaardigheid, die onze scheidslieden, — want zoodanig noemen zij zich, — jegens ons vaderland bij eene blijvende weigering hebben zouden. Met andere woorden, ik geef mijne stem tot eene volharding, als tot hiertoe, *voor het laatst*. Ik beschouw de volharding langer dan dit jaar, als *vruchteloos*, maar daarenboven als eene opoffering, die wij voor het vervolg *niet verantwoorden* kunnen. Ik zie thans in eene onderwerping, in voorwaarden althans, welke men laatstelijk kon gelooven, dat ons zouden worden opgelegd, geen zoo donker verschiet, of de mogelijkheid van ons behoud is zigtbaar. Ik zie in eene onderwerping, die toch het gevolg van geweld zoude zijn, een middel en ook een *eenig middel* tot ademhaling, een middel van kracht, van zedelijke en ook van materiële kracht, die een goeden uitslag belooft."

En de heer CORVER HOOFT, die dit jaar, plotseling beducht dat men de gewone begrooting verwerpen mogt, voor dezelve is gaan spreken, ook de heer CORVER HOOFT denkt, of dacht althans, een jaar geleden, omtrent de buitengewone oorlogsaanvraag, volkomen eenstemmig met de oppositie. Men hoore: »Hoe zullen wij in staat blijven, in tijd van nood, den noodigen wederstand te bieden, indien wij aldus, voorligaan onze krachten, door eene *ijdele* magtsvertooning *te verspillen*, in eenen tijd dat het strijden ons ontzegd is, zoo wel als aan onze tegenpartij. — Ons land is te beperkt, onze bevolking te gering, om door kracht van manschap ons tegen wien ons aanrandt te verzetten, zoo wij in ons geldelijk vermogen geen hulpmiddel vinden, om de kansen des oorlogs gelijk te maken. Laat ons het dus niet noodeloos verspillen, maar veeleer met omzigtigtigheid besteden, opdat het op zijnen tijd niet vruchteloos moge gezocht worden en niet meer gevonden. Ik wil de aandacht van UEd. Mogvestigen, op de noodzakelijkheid van *alle middelen* aan te wenden, om van den zoogenaamden staat van oorlog zelven, *waarin men ons houdt*, los te worden, welk doel niet dan door eene eindschikking met België kan bereikt worden. — De weg van onderhandeling heeft tot dus verre geene goede uitkomsten gegeven. Doch zoude dit ook niet toe te schrijven zijn aan het al te streng vasthouden van eenige punten, die de regering eenmaal als grondslag heeft aangenomen? Door eene *weigerende stem* van subsidiën voor oorlog te geven, moeten wij den koning waarschuwen, dat de oorlog impopulair is, en dat er binnen het jaar zoodanige voorwaarden van vrede voorgesteld worden, dat de uitgaven van oorlog kunnen komen te vervallen. *Dit is de eenige wijze, waarop de volksvertegenwoordiging in buitenlandsche betrekkingen interveniëren kan. Eene weigering van oorlogs-subsidiën wil met andere woorden zeggen: sla eenen anderen weg in.*"

Een en twintig heeren stemden onlangs tegen de begrooting van uitgaven; grootendeels omdat zij het stelsel, door de regering volgehouden, afkeurden. Deze een en twintig zullen dus ook wel tegen de buitengewone aanvrage stemmen. Te twijfelen, of een aantal anderen, die ten vorigen jare zich zoo sterk en plegtig tegen die aanvragen verklaarden, nu wel woord zullen houden, zouden wij als beleedigend voor dezelven beschouwen. Wie zal zich dus niet met ons durven vleijen, dat bij de onderhavige buitengewone aanvrage de regering zal worden gedwongen het krijgszuchtige, afwachtings-stelsel te laten varen; of althans duidelijk te bewijzen, dat eene schikking inderdaad onmogelijk is?

RUSLAND.

St. Petersburg, 17 *Februarij*. Onze dagbladen behelzen thans een belangrijk besluit betrekkelijk de bevestiging der Russische heerschappij tusschen de Zwarte en de Kaspische Zee; er zullen namelijk in gene provinciën militaire koloniën aangelegd worden, en dat wel aan deze zijde van den Kaukasus, ten westen en zuiden van Terek en ten noorden van den Kuban, aan gindsche zijde van den Kaukasus in de Dshnarsche provincie en aan de Oostkust der Zwarte Zee in Imeretië en Abasië tot aan de vesting Gagry (Gagra of Kolosh), dus rondom de landen der Tsherkessen en de overige nog niet onderworpen volksstammen, die in het gebergte aan de oostkust der Zwarte Zee ten zuiden van den Kuban tot Gagry wonen; tevens wordt de ten onderbrenging van den zuidelijken Kubanoever en de aanlegging van militaire koloniën aan denzelven in het vooruitzigt gesteld.

Odessa, 16 *Februarij*. De stoomboot-maatschappij van den Donau heeft thans bekend gemaakt, dat de Oostenrijksche boot *Ferdinand* regelmatig tusschen Odessa en Galatz varen zal. De van Odessa naar Weenen bestemde reizigers en goederen zal de stoomboot *Argo* naar Orsowa brengen, en diegenen, welke naar Bulgarije en de vorstendommen gaan, worden door de stoomboot *Pannonia* naar de havens van den regter Donau-oever gebragt.

OOSTENRIJK.

Weenen, 24 *Februarij*. De Oostenrijksche staatsfinanciën vertoonen zich, bij het sluiten van het laatstverleden militair-jaar in zeer bevredigenden toestand. De vermeerderde opbrengst zoo wel der directe als indirecte belastingen bewijst de uitbreiding van nijverheid, handel, en over het algemeen van nationale welvaart. Daarbij zijn overal bezuinigingen ingevoerd, en heeft de vermindering van het leger aanzienlijk bijgedragen tot inkrimping der uitgaven.

DUITSCHLAND.

Frankfort. De eerste zitting der bondsvergadering zal waarschijnlijk den 8sten Maart plaats hebben. Z. Exc. de graaf *van Münch-Bellinghausen* zal alsdan uit Weenen terug zijn. De Pruissische ... gens ongesteldheid, voortdurend genoodzaakt ...

Karlsruhe, 24 *Februarij*. De groote onderneming der ijzeren baan van Mannheim naar Bazel schijnt bij de standen algemeenen bijval te vinden.

Hanover, 23 *Februarij*. Reeds worden onder het publiek eenige grondtrekken van de nieuwe grondwet bekend. Zooveel men van wel onderrigte personen verneemt, bevat dezelve veel van hetgeen de consitutie van 1833 bereids had voorgesteld; daarentegen moet den staten, wel is waar, het aannemen en verwerpen der tot de belastingen betrekking hebbende wetsontwerpen worden gelaten, doch nopens de elk ander onderwerp rakende concepten hun slechts eene beoordeelende stem zijn gelaten, en zoude het gouvernement aan derzelver zienswijze geenszins gebonden zijn, maar elke andere wet, krachtens opperste magt, kunnen uitvaardigen. Ook verneemt men, dat de koning de domeinen wederom aan zich wil trekken, dezelve doen administreren en uit het bedrag derzelve 2,300,000 rth. aan de staatskas uitbetalen. Van deze alzoo vooreerst vastgestelde som zouden vervolgens de apanagegelden, als ook jaarlijks 80,000 rth. voor den bouw van het paleis, afgetrokken worden. Mogt, door de eene of andere gebeurtenis, het bedrag der domeinen minder worden dan hetzelve thans is, alsdan zouden ook de 2,300,000 rth. vermindering kunnen ondergaan. De [illegible] meer van hun vermogen behouden, en de hooge overheid slechts het oppertoezigt daarover hebben. Ook zoude aan het Duitsche verbond de uitnoodiging worden gedaan om deze grondwet te waarborgen.

Onder de ten voordeele van het nieuwe ontwerp aangevoerde motieven merkt men bijzonderlijk op, dat hetzelve eenen geschiedkundigen grondslag heeft en niets bezit van de nieuwmodisch-constitutionele theorien, mitsdien volkomen geschikt is, om het geluk des Hanoverschen volks te grondvesten. Wierd intusschen deze constitutie niet aangenomen, alsdan zoude het land geheel moeten geregeerd worden naar de staatsregeling van 1819, edoch onder belofte om evenwel aan de natie al de voordeelen toe te kennen, welke in het ontwerp der nieuwe constitutie besloten lagen.

Hanover, 27 *Februarij*. Bij de standenvergadering zijn ingekomen: 1°. De nieuwe staatsregeling met een reglement voor de standen. 2°. Koninklijke rescripten houdende, dat het reglement van 1819 bij de beraadslagingen van dezen landdag tot grondslag moet genomen worden. 3°. Een koninklijk rescript, volgens hetwelk de beschikkingen omtrent landsheerlijke kommissarissen voor dezen landdag geldig verklaard worden, gelijk zij zulks op den landdag van 1832 — 33 waren. 4°. Een koninklijk rescript, waarbij de toestemming der standen in de betaling van daggelden en reiskosten, voor dezen landdag, even als te voren, gevorderd wordt. 5°. een koninklijk rescript, hetwelk de standen aanmaant, zich te vereenigen met de vermindering van 102,000 daalders aan personeel en nijverheidsbelasting, en wel [illegible], dat die vermindering de zes laagste volksklassen uitsluitend te gemoet kome. 6°. een koninklijk rescript, begeleidende een ontwerp van wet, betrekkelijk gevangenhouding in policie-werkhuizen. 7°. een ontwerp van wet, betrekkelijk de ontheffing der huislieden van de belasting der heerlijke opbrengsten. 8°. eene petitie der stad Esens, die de bevoegdheid der stad Aurich tot de verkiezing voor dit jaar betwijfelt. 9°. eene petitie van den bisschop *Fritze tot Hildesheim*, verzoekende eenen vertegenwoordiger voor denzelven toe te laten.

Göttingen, 23 *Februarij*. Ik kan u de spanning niet beschrijven, waarmede men hier dagelijks Hanoversche tijdingen te gemoet ziet. De Hanoversche post komt des middags aan; op dien tijd zijn koffijhuizen en leeslokalen prop vol. Dezen dag behelsde de Hanoversche courant geen ander nieuws dan de benoeming van den heer *Jakoby* tot president der tweede kamer. Bijzondere brieven behelzen over het algemeen geen staatkundig nieuws. Men schijnt in Hanover ongeloofelijk angstig te wezen en nog steeds te hechten aan het gerucht, dat de brieven geopend worden. Evenwel verhaalde men elkander heden, dat de afgevaardigde der stad Hildesheim, de heer *Nieper*, de afgevaardigde der stad Luneburg, Dr. *Meijer*, de heeren *Buddenberg* en *Böckelmann* als afgevaardigden van twee boerschappen, overeenkomstig den last hunner kommittenten, tegen de nieuwe staatsregeling geprotesteerd en terstond Hanover verlaten hebben. Alzoo zou geene der grootere steden van het koningrijk vertegenwoordigd zijn. Hanover niet, vermits de keus van den stadregter *Meijer*, ten tweeden male herhaald, [illegible] bij kabinetsbevel vernietigd zijn zou; Göttingen niet, dewijl de [illegible] tot nog toe geen [illegible]. De Georgia Augusta [illegible] afgevaardigde, naar de gisteren hier aangekomen [illegible] heeft. De stad Osnabruck niet, dewijl zij geenen afgevaardigden heeft gekozen. Minden niet, om dezelfde reden.

Leipzig, 25 *Februarij*. Op de lijst der voorlezingen aan onze universiteit, gedurende het zomer-halfjaar, staan de hofraad *Dahlmann* en Dr. *Ewald* als privaat-docenten aangeteekend.

Leipzig, 28 *Februarij*. Gisteren morgen overleed hier de heer *C. H. L. Pölitz*, professor der staatkundige wetenschappen aan onze universiteit, die sinds 1815 aan hem eenen harer werkzaamste en meest beminde leeraars bezat. Als schrijver heeft hij ons vruchten uit het veld der geschiedenis en staatkunde geleverd, welke zijn aandenken in eere zullen houden.

PRUISSEN.

Coblenz, 2 *Maart*. Reeds voor eenige dagen zijn hier schepen aangekomen; den 26sten Februarij zagen wij er voor het eerst weder, namelijk vier uit Trier. — Men verwacht nu hier elk oogenblik het ijs van den Bovenrijn.

Worringen, 28 *Februarij*. Nog heden staan hier verscheiden huizen meer dan 8 voet in het water. Vele zijn ingestort, de meesten staan daar als geraamten. De schade aan gebouwen zal wel 15000 daalders bedragen; de schade aan de velden laat zich nog niet berekenen. Verscheiden bruggen zijn omgeworpen en de landstraat is op verschillende plaatsen doorgebroken. De vermogenden beijveren zich de armen in hunne huizen op te nemen, hen te voeden en hun vee te onderhouden.

Dusseldorp, 1 *Maart*. De Rijn was dezen morgen tot op 13 voet, 4 duim, gevallen. Beneden, tot aan de Hollandsche grens, moet de stroom geheel open zijn, wat ook het voortdurend sterke vallen des waters schijnt te bewijzen.

ITALIE.

Rome, 17 *Februarij*. In het consistorie van eergisteren heeft de paus acht bisschoppen benoemd. Men zegt, dat Z. H. in deszelfs aanspraak aan de nieuwe kardinalen gezegd heeft, zij moesten nu als trouwe wachters der [illegible] denken en het voorbeeld van den aartsbisschop van Keulen immer voor oogen houden.

— Sedert kort ontwikkelt de regering hier groote gestrengheid tegen begane moorden, vermits zij ziet dat zachtheid tegen deze misdaad niet baat. Naar men zegt, moet de paus zelfs bevel gegeven hebben, de nog hangende processen der misdadigers zoo spoedig mogelijk af te doen, en de schuldigen, zonder onderscheid van geslacht, aan het zwaard der geregtigheid over te leveren. In de laatste jaren hebben er hier vele moorden plaats gehad zoodat men de regering dank wijten moet, dat zij dit misdrijf gestreng straft.

ENGELAND.

Londen, 1 *Maart*. Gisteren avond was het huis der gemeenten weder ongewoon vol, om den president den heer *O'Connell* te hooren reprimanderen. Laatsgemelde luisterde [illegible] met groote onverschilligheid, en toen de president uitgesproken had, hield de heer *O'Connell* eene redevoering, in welke hij zeide, dat hij over niets berouw had, dat hij niets had te herroepen, en dat hij gereed was alles te herhalen, wat hij vroeger had beweerd. Van deze zijne taal werd echter geene kennis genomen, noch werd er ook iets gedaan tegen de leden, die verklaard hadden met de woorden van den heer *O'Connell* in te stemmen. Nadat nog eenige zaken van gering belang verhandeld waren, werd de zitting wegens onvoltalligheid (nog slechts 40 leden) gestaakt.

De motie van den heer *Villiers*, betreffende de graanwetten, waarover de discussie op heden bepaald was, is verschoven tot den 15den dezer.

— Van New-York zijn wederom tijdingen ontvangen, van één dag later dan de laatstvorige, doch zij behelzen weinig nader nieuws. De wetgevende raad van Opper-Kanada had bij adres aan sir *F. Head* de afschriften zijner, met het gouvernement betreffende zijn ontslag gehouden, briefwisseling verzocht, doch was dit door hem geweigerd geworden. Het congres der Vereenigde Staten had niets met opzigt tot de *subtreasury-bill* verrigt; dezelve zoude echter spoedig ter discussie komen. De correspondent van den Washingtonschen Times zegt, dat hij gelooft, dat de bill in den senaat met eene groote meerderheid zal doorgaan. Het uitwerksel der bill wordt gezegd, zeer schadelijk voor het geldmarkt te zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 2 *Maart*. De Kamer der Gedeputeerden heeft heden de magtiging goedgestemd, die haar gevraagd was ter regtsvervolging van den heer *Emile Girardin* in zake van eerroof. Die magtiging is, na eene redevoering van den heer *Girardin*, met, op 3, 4, [illegible] stemmen verleend geworden. Buiten deze deliberatie is er niets van eenig belang ter discussie gekomen.

— In een onzer vorige nommers hebben wij gemeld, wat de Parijsche dagbladen zeiden over eene geopende inschrijving om een gedenkteeken in de vlakte van Waterloo op te rigten. De *Europe industrielle* behelst heden deswege de volgende teregtwijzing:

Er is gesproken van een vermeend ontwerp tot het oprigten van een rouw-monument op het veld van Waterloo. Zelfs zijn daarbij de namen van verscheiden achtingswaardige personen opgegeven, die [illegible] invloed de spoedige volvoering van dit ontwerp moesten bewerken; maar het is thans eene stellige daadzaak, dat de beroemde veldheer (maarschalk *Gerard*), die als de president der inschrijvings-commissie werd aangeduid, van het geheele ontwerp niets vernomen heeft, dan uit de voorvermelde dagbladen. Niet gering was zijne bevreemding over die hem toegedachte eer, welke hij van zich wijst. Zelfs verhaalt men, dat hij ter dezer zake gezegd heeft: » Alvorens een monument te Waterloo op te rigten, moeten wij dat der Engelschen en Pruisen afbreken. Laat men eene inschrijving openen om hetzelve te slopen, en ik zal de eerste inschrijver zijn."

— De generaal *Latre*, na een detachement Carlisten van 800 man overrompeld en in de pan gehakt te hebben, is na Penacerrada opgetrokken. De generaal *Espartero* stelt zich voor, die stad aan te vallen; indien hem zulks gelukt, zal zijn linkervleugel volkomen gedekt zijn, en zal hij terstond daarna tegen *Estella* kunnen ageren. De tot dien laatstgemelden aanval bestemde troepen blijven in dezelde stellingen.

BELGIE.

Brussel, 1 *Maart.* De *Indépendant* verzekert, dat het bestaan te Charleroy, van een magazijn van krijgsvoorraad, hetwelk, volgens het *Journal de la Haye*, aan het Fransche gouvernement behooren zou, eene tijding is, van allen grond ontbloot. (*Emancipation.*)

NEDERLANDEN.

Arnhem, 4 *Maart.* Uittreksel uit eenen brief van Doetinchem, van den 2den Maart 1838:

» Wij hebben hier gisteren eenen akeligen dag beleefd. — Reeds in den vroegen morgen verwittigde ons het luiden der noodklokken, dat er in eenen der Rijndijken eene doorbraak moest plaats gehad hebben en wij ons voor eene overstrooming moesten voorbereiden. — Des namiddags, ten 3 ure, begon dan ook werkelijk de ijsgang en wel met zulk eene hevigheid, dat hierdoor de fraaije brug onzer stad, een geschenk van Koning *Lodewijk*, werd medegevoerd en weldra al onze omstreken onder water stonden. Door het omslaan eener aak, dat heden namiddag voorviel, hebben wij het verlies van een onzer waardige medeburgers te betreuren."

Arnhem, 4 *Maart.* De tijdingen van den Bovenrijn zijn zeer zorgelijk. Het ijs heeft zich van Goarshausen in beweging gezet en de vervaarlijke ijsdam bij Lobith, die verscheidene ellen boven de kruin van den dijk hoog is, en waartegen men als tegen eenen berg opziet, is nog niet opgeruimd.

Nadat in den Benedenrijn Zaturdag namiddag een vak ijs voor de stad Arnhem was weggedreven, is heden namiddag eene verdere ijskruijing gevolgd, welke, na eenigen tijd afgebroken te zijn, zich dezen nacht heeft hervat.

Het vloedwater van de dijkbreuken boven Rees breidt zich meer en meer uit en overstroomt meer en meer gemeenten, zoo als Westervoort, Zevenaar, Drempt en andere laag gelegene, waarover dit water zich naar den IJssel en Benedenrijn uitloost. Het stroomt ook over den Kanonsdijk bij Zutphen, zoodat de overvaart naar de stad van af de herberg het Vosje plaats heeft.

Het water op den Benedenrijn is bij eene opene rivier sedert gisteren namiddag sterk gevallen.

Op de Waal is gisteren bij Nijmegen en Sprokkelenburg eenige beweging in het ijs geweest, welke echter zonder aanmerkelijk gevolg is gebleven. Beneden de doorbraken bij Rees bevindt zich ook nog een ijsdam.

Arnhem, 5 *Maart.* Men verneemt, dat de regering onzer stad met groote belangstelling de beraadslagingen omtrent de droogmaking van het Haarlemmermeer te gemoet ziet, hopende uit dezelve eenig licht te putten betrekkelijk hetgeen men zou kunnen doen tot droogmaking van het meer, hetwelk zich, sedert eenige dagen, alhier, ten gevolge van de verstopping eens stadsriools, in de Rijnstraat gevormd heeft, en den toegang tot den tabakswinkel van den heer *Mol* geheellijk stremt.

— Op Zondag den 25sten Februarij begaf zich *Waander Beumer*, knecht bij den logementhouder *Naeff* te Velp, over het ijs van den IJssel, naar Lathum, ten einde zijne beminde, *Mientje Vink*, aldaar te bezoeken. Met deze, op zijne terugreis, aan den oever der rivier genaderd, begeeft *Beumer* zich weder op het ijs van den IJssel. Dan, naauwelijks heeft hij eenige treden daarop gezet, of het ijs bezwijkt en hij valt in het water. Zijne beminde, dit ziende, ijlt op het ijs, om hem te redden, doch ook haar treft het ongeluk, om in het water te vallen. Op hun beider noodgeschrei, snelt *Dirk Willemse*, een jongeling van 18 jaren, zoon van den veerbaas van den Steenwaard aldaar, toe, en, ofschoon hij wist, dat de rivier daar ter plantse circa 6 el diep was, narzelt hij geen oogenblik, om zich ter redding dezer twee ongelukkigen. op het broze ijs te wagen, met dat gelukkige gevolg, dat hij de streelende zelfvoldoening heeft, om deze twee menschen, die zonder zijne hulp eene wisse prooi der golven geweest waren, te redden.

— De Rijn teekent heden aan de peilschaal alhier 4 el, 8 palmen en 4 duim.

AMSTERDAM, den [illegible]

Beurs van 3 Maart.

De overwinning, door de Christino's behaald, wordt heden door alle Fransche dagbladen bevestigd. Daartoe bepaalde zich ook al het nieuws van den dag. De omzettingen ter beurse waren heden zeer onbeduidend en de prijzen van gisteren zijn ook die van heden, met uitzondering der oude Aandeelen Handelmaatschappij, welke iets williger bleven, namelijk $180\frac{3}{4}$.

Prijzen ten $4\frac{1}{2}$ uur.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{4}$ à $\frac{5}{16}$; 5 pCt, $101\frac{7}{8}$; Kansbiljetten $22\frac{1}{16}$; oud Syndikaat $94\frac{13}{16}$; 5 pCt. Oost-Indië $99\frac{3}{8}$; Handelmaatschappij $180\frac{3}{4}$.

Spanje. Ardoins $18\frac{3}{16}$ à $\frac{1}{4}$.

Brazilië. $75\frac{3}{8}$; *Columbia*, $20\frac{3}{4}$ à $\frac{13}{16}$; Coupons $3\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$; Blaauwe Grieken, van 100 pond, $16\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$; groote stukken 15 à $15\frac{1}{4}$; Roode, van 100 pond [illegible]

Effekten-Societeit, 4. *Maart.*

De berigten van Londen noteren den prijs der verschillende effekten iets hooger. Te Parijs hecht men weder eenig meerder geloof aan het plan der reductie der 5 pCt. Een gerucht, dat de hertog van *Bordeaux*, vergezeld door den generaal *Bourmont*, in het hoofdkwartier van don *Carlos* zou zijn aangekomen, vindt hier, even als te Parijs, weinig geloof.

Weinig handel tot de hieronder vermelde koersen.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{5}{16}$; Handelmaatschappij $180\frac{5}{8}$.

Spanje. Ardoins $18\frac{7}{16}$.

Columbia. $19\frac{3}{8}$.

Mengelwerk.

(*Ingezonden*).

Bevriezen van eenen gedetineerde in het huis van arrest te Amersfoort.

» Wij vernemen uit Amersfoort, dat op den 17den Februarij jongstleden beide de beenen, het gevolg van door bevriezing veroorzaakte versterving dier deelen, van den aldaar in het huis van arrest gedetineerden HENDRIK VAN DE GEEST, oud 38 jaren, zijn geamputeerd geworden." enz.

Algemeen Handelsblad van 23 Februarij ll.

Het *Algemeen Handelsblad* maakt alzoo zijnen lezers bekend, dat er in Nederland een huis van arrest bestaat, waar eenen gedetineerde beide beenen bevriezen, welke bevriezing eene versterving dier deelen, en eindelijk eene afzetting ten gevolge heeft; voorts prijst het de geschiktheid, waarmede de heelkundige de operatie volvoerd heeft; — maar de ongelukkige geamputeerde? . . . . hij maakt het tot nu toe bijzonder wel, en prijst de handigheid van den operateur, — verder niets. Komt hij er met het leven af, zoo zal men hem waarschijnlijk wel een paar krukken medegeven, en hij kan, met achterlating van zijne beide beenen in de gevangenis, de wijde wereld inkruipen, om, van huis tot huis bedelende, zijn verminkt ligchaam voor den hongerdood te bewaren, en misschien aan de deur van den een' of anderen directeur der gevangenissen met verachting te worden afgewezen.

Ziedaar het waarschijnlijke lot van den ongelukkige. Wie is er, die op eenig gevoel, op eenige menschelijkheid aanspraakt maakt en niet terugbeeft voor zulke ijsselijkheden? Maar hij was een veroordeelde gevangene, zal men zeggen, en derhalve een misdadiger; — maar — en deze vraag rigt ik slechts aan u, die, menschlievend in gevoel en daden, soms, van uwen warmen haard, uwen wel bezetten disch [illegible] laten afdwalen op den kouden haard, de onbedekte tafel, het [illegible] deksel van den arme — maar, vraag ik, is dan elke gevangene, veroordeeld of niet, wel altijd zoo misdadig? Misschien was hij wel zulk een arme; — hij ziet zijne vrouw, zijne kinderen van koude verkleumd; het schamele broodt reikt niet toe om allen te voeden, het kermen en schreijen drijft hem tot wanhoop; hij moet ze verwarmen, hij moet ze voeden, want hij is hun vader, en zonder te denken aan regt of onregt, alleen de inspraak der natuur volgende, ontneemt hij eenen in overvloed levenden een naauwelijks noembaar deel van dien overvloed, niet voor zich zelven, voor zijne hongerende vrouw, voor zijne hongerende kinderen; hij wordt betrapt, gevat en in een huis van arrest opgesloten — om daar te bevriezen. Doch neen — hij zij een moordenaar; onbekend met de reden van detentie des ongelukkigen, willen wij niet den schijn aannemen van de zaak door onjuiste gissingen te verzwaren, — wij stellen de ergste mogelijkheid, — hij zij een moordenaar. Maar hij zij een moordenaar of niet, het doet niets ter zake, de daadzaak blijft dezelfde: eenen gedetineerde in het huis van arrest te Amersfoort bevriezen beide beenen, zoodat zij beide moeten worden afgezet. Het is bijna ongelooflijk, — in het beschaafde, het christelijke Europa, en wel daar, waar beschaving en vrijheid, hare onafscheidelijke zuster, gezegd worden eens bij voorkeur haren zetel gevestigd te hebben, zien wij eene gevangenis zoo ingerigt en bestuurd, dat eenen gedetineerde beide beenen bevriezen. Weg met galgen en guillotines, zij zijn overbodig; de gevangenissen slechts allen zoo ingerigt, dat men des winters de gevangenen kan laten bevriezen; misschien wordt er des zomers ook een middel gevonden, en men is geholpen.

Men heeft onlangs, bij gelegenheid van het bevriezen des waanzinnigen te Druten, gevraagd, of de ongelukkige waanzinnige dan éénmaal zijnen vader alleen zal beschuldigen? — Ik ben arts, en, voor zoo verre ik de inrigtingen voor krankzinnigen hier te lande ken, meende ik deze vraag ontkennend te moeten beantwoorden. Maar ter zake; ik vraag hier, wien zal de ongelukkige, die door bevriezing in het huis van arrest te Amersfoort zijne beide beenen verloor, éénmaal beschuldigen? [illegible] die voor de goede inrigtingen der gevangenissen [illegible] — En waarom hier dezelve dan niet verbeterd, terwijl onze naburen in Engeland en Frankrijk, en eene republiek, die naauwelijks eene halve eeuw bestaat, noch moeite noch kosten aan de goede inrigting der gevangenissen sparen, en het reeds zooverre in de zedelijke verbetering der gevangenen gebragt hebben. En toch worden ook hier belastingen betaald, en op het budget sommen voor de gevangenissen uitgetrokken. Maar Frankrijk heeft eene kamer der gedeputeerden, en vooral Engeland een parlement, die de belangen der natie behartigen. Noord-Amerika heeft geene civiele lijst, en Nederland heeft eenen uitputtenden *status quo*, een groot leger, een groot legio van ambtenaren, enz. Waarom dan niet aan dien *status quo* een einde gemaakt, waarom niet het leger verminderd, waarom niet een deel dier ambtenaren afgedankt, en, in plaats, van dat alles de gevangenissen en den toestand der gevangenen verbeterd, doelmatige krankzinnigenhuizen opgerigt, en meer diergelijke gebreken weggeruimd? Dan zullen geene krankzinnigen meer in hunne hokken, geene gevangenen in hunne gevangenissen meer bevriezen; dan zal er niet meer gevraagd worden, wien die bevrozenen éénmaal voor God zullen beschuldigen. — Zij beven, die, met God en godsdienst, deugd en menschlievendheid in den mond door hunne daden bewijzen, in hun hart met God en godsdienst, deugd en menschlievendheid te spotten: want er bestaat een God, [illegible] treft gewis!

Amersfoort, den 3den *Maart* 1838.

MIJNHEER!

In uw blad van heden las ik, dat het bij UEd. ingekomene artikel: *bevriezen van eenen gedetineerde in het Huis van Arrest te Amersfoort*, zoo spoedig mogelijk zou geplaatst worden. Ik neem de vrijheid UEd. hieromtrent op te merken, dat de bedoelde gedetineerde, zich noemende HENDRIK VAN DE GEEST, zijne beenen niet in dat huis van arrest zijn bevroren geraakt, maar reeds bij zijne arrestatie (na veel koude en ongemak door zijn zwervend leven in dit strenge jaargetijde geleden te hebben) in de nabijheid van het dorp Zeist zijn bevroren geweest, en in dien toestand alzoo te dezer plaatse is aangekomen.

Daar die ongelukkige door mij behandeld en geamputeerd is, en nog steeds onder een gunstig vooruitgaan door mij behandeld en naar behooren in het gezegde huis van arrest verpleegd wordt, heb ik het mij tot een pligt geacht, zoo om hulde aan waarheid te doen, als in het belang der redactie van uw geëerd blad te handelen, UEd. hieromtrent in te lichten, ten einde men voor de plaatsing van bovenvermeld artikel weten kan, wat ter goeder of ter kwader trouw, wat waarheid of geene waarheid zij.

Ik heb de eer te zijn,

UEd. Dw. Dienaar,
Dr. RIDDER,
Chir. Maj. der Rijd. Artillerie.

(Wij hebben het doelmatig geoordeeld beide deze stukken in hun geheel te plaatsen; naar ons dunkt ons, kan de zaak best opgehelderd worden. Het eerste stuk was geschreven in de onderstelling, dat het bevriezen in het huis van arrest had plaats gehad; is zulks het geval niet geweest, des te beter voor het huis van arrest, hetwelk dan aan den eersten inzender te danken heeft, dat de onderstelling, welk algemeen gedeeld werd, openlijk kon weersproken worden. Wat de heer RIDDER, dien wij overigens voor zijne mededeeling danken, bedoelt met de uitdrukking aangaande *goede en kwade trouw*, is ons eenigzins duister. Zoo wel de billijkheid als de beleefdheid vordert, wederzijds *goede trouw* te onderstellen. En wij weten niet waarom gemelde heer die bij den eersten inzender, welke aan Zijn Edele onbekend is, meer betwijfelen zou, dan wij ons bevoegd gevoelen om dezelve bij eenen der beide heeren, die ons, op hunne namen na, evenzeer onbekend zijn, in twijfel te trekken. *De Redactie.*)

De Vendetta op Corsica.

(*Slot van N°. 25*).

Er hebben op Corsica geene vergiftigingen plaats, evenmin diefstallen in dienstbaarheid of op den openbaren weg, vader- noch kindermoord, bijna geene regtsgedingen wegens overspel of tot echtscheiding, geene falsiteiten, noch eenige der overige misdaden, welke het gevolg zijn van eene te ver gevorderde beschaving: de meeste talrijke en meest gewone misdaden zijn aanslagen tegen bijzondere personen. Het aantal van zulke aanslagen was, in 1834, volgens de officiele opgaven, 87 van de honderd zaken, terwijl in het departement van de Seine dit aantal slechts tien bedraagt. Ja, het getal van beschuldigden, welke lezen en schrijven kunnen, is meer dan het dubbelde van dat in Frankrijk. De misdaad is daar minder eigen aan de onbeschaafde klassen; het is de verlichte klasse welke zich wreekt.

De Jury is op Corsica ingevoerd. Sedert deszelfs invoering in 1831, is het getal der aanslagen vermeerderd. Zoodanig eene instelling vordert eene zekere opvoeding, welke Corsica nog geenszins heeft. De Corsicaansche gezworenen zijn óf te toegevend, óf te gestreng.

Het gevoel van regt en onregt is bijzonder levendig bij de Corsicanen. De vrederegters, die de beste getuigen zijn omtrent de zeden, ontvangen dikwijls van veroordeelden de verzekering, dat de zaak goed is uitgesproken. Het volgende verhaal diene nog tot een voorbeeld. De heer DESELAUX, president van de regtbank te Bastia, was, op de jagt zijnde in de omstreken van deze stad, verdwaald; reeds bij het vallen van den avond ontmoette hij een persoon, van het hoofd tot de voeten toe gewapend, met eenen zwaren baard en een ongunstig voorkomen; hij moest evenwel denzelven naar den regten weg vragen. Deze persoon sprak zeer gemakkelijk de Fransche taal, en maakte er zeer veel werk van, om den heer DESELAUX goed teregt te wijzen. Bij Bastia genaderd, zeide hij: ziedaar uwen weg, maar duid het mij niet ten kwade, dat ik u niet verder begeleid; waarschijnlijk zoudt gij niet even edelmoedig omtrent mij kunnen te werk gaan. Ik ben de bandiet, dien gij ter dood hebt veroordeeld. Daar de heer DESELAUX ontstelde, hernam zijn wegwijzer: »ik neem het u niet kwalijk, gij hebt uwen pligt gedaan, maar ik ben op wraak bedacht tegen die valsche getuigen, welke mij hebben doen veroordeelen," en, naar zijne karabijn wijzende: »zijt verzekerd, dat zij mij zulks betalen zullen;" terstond daarop verdween hij in een digt bosch.

Deze Italiaansche benaming *bandito*, (verbanneling, vogelvrij verklaarde) heeft derzelver staatkundige beteekenis behouden, en heeft niets ontleends in. Het beteekent volstrekt niet roover, maar *contumace*, beschuldigde, door de policie vervolgde. De meeste van deze bandieten keeren tot eene geregelde levenswijze terug, en leiden een zwervend leven, te midden der struiken en bosschen.

De *madonna* della *Vasina*, de ... van Lorette van Corsica, wordt in de maand September door boeren en zeelieden bezocht, die zich van verre af blootvoets en langs slechte wegen derwaarts begeven. De godsdienstige eerbied voor de heilige maagd is vrij algemeen onder de Corsicanen; eene menigte van geschenken *ex voto* zijn aan de muren van de kerk opgehangen door schipbreukelingen en andere ongelukkigen.

De oude Corsicaansche priesters droegen eene zonderlinge zorg voor het behoud der goede zeden.

Een priester, die de genegenheid opmerkte van een jong mensch voor een boerinnetje, bood hem zijne tusschenkomst aan om hare hand te verkrijgen; maar weldra bemerkende, dat de jonge mensch er weinig aan dacht om haar te trouwen, trok hij een pistool uit zijnen zak en waarschuwde hem, van hem te zullen doodschieten, zoo hij hem weder bij het meisje aantrof.

De vrouwen van het kanton Bastilica zijn inderdaad zeer te duchten. Ter gelegenheid van nieuw voltrokken huwelijken vechten zij dikwijls; zij vallen elkander aan op de bruggen, welke de landhoeven afscheiden, en de trotsche amazones komen dikwijls met verscheurde kleederen, bijna naakt, uit het gevecht te huis.

Iedere voetstap op Corsica doet aan groote en moedige daden denken; het eiland is altijd slecht bevolkt geweest, en hetzelve telt eene menigte van beroemde mannen en vrouwen. Het kleine dorp Alando, reeds beroemd door de beide Sambucuccio's, was het tooneel van de dappere daad van THOMAS CERVONI, zoon van den generaal van dien naam.

Bedreigd met de verwenschingen van zijne moeder, welke als eene hevige patriote ten voordeele van de ontluikende vrijheid van hem vorderde, dat hij zijn misnoegen tegen PAOLI zoude vergeten, snelt hij dezen te hulp aan het hoofd van zijne vrienden en nabestaanden.

PAOLI, belegerd in de kerk van het klooster van Bozio bij Alando, met slechts een vijftigtal der zijnen, en achter het altaar gevlugt, was op het punt van omgebragt te worden; reeds vernielde de woedende MARIUS MATRA, een der opstandelingen, de deur, toen het geluid van de hoorns van de bende van CERVONI den moed van den nieuwen verdediger des onafhankelijkheid van Corsica op nieuw aanvuurde. MATRA trok gewond terug; zijne bende verstrooide zich, meenende dat hij vlugtte, en nog toont men in de nabijheid van het klooster de plaats, waar hij, gevallen door het schot van CERVONI, wreedaardiglijk werd afgemaakt. PAOLI beklaagde het einde van zijnen tegenstrever; maar toen hij zijnen verlosser wilde omhelzen, was deze reeds even misnoegd als te voren vertrokken naar Sororia.

Het is te Alata, dat een oud man zijnen zoon doodde op eene wijze, welke te gelijker tijd afgrijzen en medelijden verwekt. Deze zoon, een jonge herder, had in den beginne geweigerd de schuilplaats van eenen Franschen overlooper aan te wijzen; maar niet kunnende weerstaan aan het aanbod van vijf louis d'or, wees hij eenige rotsen aan waar de Franschman zijne schuilplaats had. De vader, onderrigt van de wijze waarop dit goud in zijne woning was gekomen, liet terstond zijnen zoon vatten en binden. Hij gaat naar Ajaccio en verzoekt genade voor den overlooper; deze wordt geweigerd; »wel nu, zeide hij daarop, gij zult zien hoe een Corsicaan zich gedraagt jegens eenen zoon, die zijn geslacht oneer aandoet; gij zult zien of wij verraders onder ons dulden." Hierop keert hij naar huis terug, neemt zijn geweer, en na zijnen zoon te hebben ontbonden, gelast hij zijn huisgezin hem te volgen. Genaderd buiten de stad, aan de plaats waar de Franschman gevonden was, schoot hij zijnen zoon ter neder en de vijf louis d'or op het lijk werpende, riep hij uit, »ziedaar, behoud den prijs van uwe misdaad bij u."

Alata is de geboorteplaats van den beroemden diplomaat, die door NAPOLEON werd vervolgd en op zijne beurt NAPOLEON vervolgde, en wiens vijandschap dagteekent van hunne eerste jeugd. Toen de Europesche vorsten op het Fransche grondgebied gekomen waren, — eene omstandigheid zoo vreemd voor hunne officieren, die gedurende twintig jaren waren geslagen, en deze nog bevreesd waren voor den vlugtenden NAPOLEON, — zeide POZZO DI BORGO tot hen: Houdt moed! En bij deze vorsten zijnen ouden haat voedsel gevende, zette hij hen aan, om op Parijs aan te rukken. Het was onder de muren van deze hoofdstad der beschaving, der kunsten en der wetenschappen, dat deze *vendetta* moest bevredigd worden.

Advertentiën.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.